

So razmere na področju učbenikov ugodne ali mizerne? Odvisno, koga vprašate

F ANDREJA REDNAK
andreja.rednak@finance.si

V času, ko se začinja novo šolsko leto, starši pa še krpajo osušene družinske proračune, je računsko sodišče (RČS) v reviziji ugotovilo, da bi bilo 29 milijonov evrov, kolikor jih je šlo v zadnjih šestih letih za učbenike in e-gradiva iz državnega proračuna, lahko porabljenih bolj učinkovito. In še, zaradi sistema učbeniških skladov so cene učbenikov višje.

Za subvencioniranje šolskih skladov (v osnovnih šolah staršem izposojajo učbenikov plača država, v srednjih ne, delovne zvezke pa je seveda treba kupiti), učbenikov z majhno naklado za posebne skupine, strokovno literaturo, razvoj učne tehnologije ... je država od leta 2007 namenila 19,3 milijona evrov, za pripravo e-gradiv pa do leta 2011 še 9,8 milijona evrov. Učinki bi bili lahko večji, ocenjuje RČS.

Pikaló: Predloge bomo vzeli dobronamerno

Kljub kritiki RČS pri ministru za izobraževanje, znanost in šport Jerneju Pikalu menijo, da je poročilo »glede učbenikov in učbeniških skladov ugodno«. Nekatera priporočila pozdravljajo, so pa očitno nenaklonjeni vmešavanju RČS v stroko, pravijo namreč, da je

RČS »navedlo tudi nekaj strokovnih predlogov, za katere menimo, da nimajo veliko skupnega s porabo proračunskega denarja; kljub temu jih bomo vzeli dobronamerno in jih skrbno preučili«.

Zavodu 3,5 milijona, doslej dva potrjena učbenika

Na vprašanje, koliko denarja so do zdaj (brez razpisa) namenili še zavodu za šolstvo, ki od leta 2011 razvija e-učbenike na podlagi v preteklosti prek razpisov drago odkupljenih in večinoma neakovostnih e-gradiv, pa pravijo: »Ministrstvo je za e-učbenike za naravoslovje za obdobje 2011-2014 skupaj namenilo dva milijona evrov, za e-učbenike za družboslovje za obdobje 2013-2015 pa 1,5 milijona evrov.«

In rezultat? Doslej je od napovedanih 15 e-učbenikov za naravoslovje zavod pripeljal do potrditve dva svoja e-učbenika (za matematiko za 6. razred in kemijo za 8. razred OŠ), je razvidno iz kataloga učbenikov.

Založniki bentijo nad državno konkurenco in Lukšičem

Kot je spomladi dejal predsednik odbora za učbenike pri GZS Miha Kovač iz MKZ, so založniki zaskrbljeni, ker nove e-učbenike pripravlja kar zavod za šolstvo, saj »združevanje založniške in evalvacijske funkcije vzbuja dvom

v objektivnost izpeljanih postopkov oziroma samodejno postavlja zavod v privilegirani položaj med izobraževalni založniki«.

Regijskega direktorja za EE in Turčijo Roka Kvaternika iz nemške založbe Klett Stuttgart (ta ima v lasti slovensko založbo Rokus Klett) zato preseneča, da se je RČS v reviziji »odločilo prezreti zadnje investicije v e-učbenike, ki jih je speljalo ministrstvo še pod Igorjem Lukšičem in uvedlo t. i. državno založbo v zavodu za šolstvo. Ne glede na njihovo kakovost je to oster državni poseg v sicer svobodno gospodarsko dejavnost. Podobne posege v Evropi ne samo ostro obsojajo, ampak so tudi v neskladju z evropskimi direktivami.« Kvaternik tudi meni, da je RČS »zelo pomanjkljivo analiziralo zlorabo državnih in evropskih sredstev pri štirih razpisih za e-gradiva v preteklosti, kjer gre za totalno nesmotrno potrošenih 12 milijonov evrov«.

Učbeniški skladi in višje cene

RČS še ocenjuje, da skladi (tiskanih) učbenikov v osnovni šoli sicer zmanjšujejo finančno breme staršev, vendar pa imajo tudi nekaj negativnih posledic. Zaradi manjših naklad učbenikov so njihove cene na enoto gradiva višje, ugotavlja RČS, zaradi omejitve pri zamenjavi učbenikov

pa je okrnjena strokovna avtonomija učiteljev pri izbiri učnih gradiv. Ker ministrstvo šolam povrne 133 odstotkov nabavne cene učbenika, šole tudi niso motivirane, da bi dosegale čim nižje nabavne cene.

Kvaternik je še ostrejši o porabi 29 milijonov: »Rezultat je v Sloveniji mizeren: stari in iztrošeni učbeniki, ki jih učitelj ne more zamenjati že sedem let, in e-gradiva, ki jih nihče ne uporablja. Vse pa rojeno iz neupravičene peklenke gonje proti založnikom učbenikov, ki po evropskih standardih uspevajo z vrhunsko kakovostjo doma in v tujini.«

Predlaga, da bi se pri učbenikih zgledovali po Finski, ki je prva po učnih rezultatih Pisa, in Avstriji. Skratka, odprava potrjevanja učbenikov, učitelj naj ima tudi dejansko (ne samo na papirju) možnost uporabljati pri pouku, kar želi, država pa »naj uvede zmagovalni avstrijski sistem subvencije učbenikov in staršem omogoči kritje 70 odstotkov stroškov s kuponi, ki se v razumnih zneskih določijo za vsak razred«, meni Kvaternik. Za e-gradiva pa naj se določijo odkupne cene, »toda le na dejanskega uporabnika, ne pa kar povprek in z zgrešenimi megalomanskimi državnimi projekti«.

Page: 6

Reach: 57000

Country: SLOVENIA

Size: 443 cm2

2 / 2

IRENA HERAK

Rezultat je v Sloveniji mizeren: stari in iztrošeni učbeniki, ki jih učitelj ne more zamenjati že sedem let, in e-gradiva, ki jih nihče ne uporablja.

BARBARA REYA

■ Tako meni založnik **Rok Kvaternik** (desno) o neučinkovito porabljenih državnih 29 milijonih evrov pod zadnjimi tremi šolskimi ministri (Milanom Zverom, Igorjem Lukšičem, Žigom Turkom), položaj pa je podedoval **Jernej Pikalo**. Ta meni, da je poročilo RČS o učbenikih ugodno.